

El Molí Nou

Castellcir

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: Al sud est de nucli urbà, a l'est de la riera de Castellcir
Emplaçament: Al sud del molí del mig i al nord de la poua del Viladell.
Alçada: 639,6

Coordenades:

Latitud: 41.74806
Longitud: 2.15956
UTM Est (X): 430123
UTM Nord (Y): 4622145

Classificació

Número de fitxa: 08055 - 76
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Modern Popular
Segle: XVII-XIX
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: Engolit per la vegetació i parcialment ensolsit
Protecció: Legal
Observacions protecció: BCIL 11150-I, Aprovació definitiva comissió urbanisme 14/03/2013
Número inventari: Sí, IPA 45782
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada
Titular: 08054A005000220000JS
Autoria de la fitxa: Cristina Belmonte (iPAT Serveis Culturals)
Data de registre de la fitxa: dl., 23/03/2020 - 01:00

Descripció

Edifici de dimensions importants situat al sud de la riera de Castellcir, a la confluència d'aquesta amb el Torrent del Bosc. Actualment és un edifici engolit per la vegetació i s'han perdut totes les cobertes de les plantes superiors. Correspondria a una construcció de planta rectangular amb planta baixa i dos pisos com a mínim, amb obertures definides amb pedres treballades.

A la façana sud, s'observen diversos contraforts així com la sortida d'aigua del molí, l'estellador, feta amb volta de mig punt. Aquest sobreeixidor comunicava amb una petita canal, que segurament retornava l'aigua sobrant a la riera.

De les plantes superiors de l'edifici, més enllà dels murs en alçada no es conserva res, però així i tot, en destaquen les restes, encara dempeus de la planta baixa.

En concret es tracta de tres sales diferenciades, totes elles amb coberta de pedra en volta de mig punt. Una d'elles correspon a una cisterna, la sala central encara hi ha el que podria correspondre al carvavà o cacau on es conserven possiblement el rodet i l'arbre del mecanisme de molta. Així i tot també s'observen algunes compartimentacions i una mola. Aquesta sala conserva dues pilastres centrals, adossades a la paret de les que arrencarien dues voltes de pedra de mig punt. La tercera sala, de dimensions molt menors, també té volta en arc de mig punt.

A l'exterior de l'edifici principal i ja a la llera de la riera, es van comptabilitat una canal i un mínim de 27 orificis circulars excavats a la roca. Per les seves característiques i ubicació podrien formar part de la reclosa que canalitzava l'aigua,

Observacions:

També conegut com molí nou del Bosc

Història

Els molins hidràulics han estat presents al món rural català, ajudant a moltes de les tasques diàries com la molta, premsat, forjat, fabricació de pólvora, paper, molins bataners, etc, per tant molts d'ells, es trobaven a tocar o en les pròpies cases de pagès.

Com el seu nom indica, tots ells es funcionaven per la força de l'aigua generada a partir d'un salt d'aigua que movia les pales d'una roda, ja fos vertical o horitzontal. El moviment circular d'aquestes rodes es transmetia instantàniament a les moles de pedra.

Aquesta mecànica aprofitava el mateix camí de l'aigua i en primer lloc hi havia la resclosa, un tancat artificial construït al llit del riu. S'han documentat nombroses restes de rescloses medievals fetes amb estacades de troncs, gracies a les incisions fetes sobre la roca. Durant l'època moderna i contemporània, les antigues rescloses, s'aniren substituint per rescloses de pedra. Seguint l'aigua es canalitzava per un rec que la treia del curs del riu per acumular-la en una bassa adossada a l'edifici del molí. Aquesta acumulació d'aigua era necessària per donar pressió al molí. La necessitat de desguassar l'excés d'aigua de la bassa, abans no es vessés, es feia mitjançant un sobreeixidor, dit també estellador.

Seguidament l'aigua de la bassa descendia amb pressió cap a l'interior del molí gràcies a dues estructures, el cup i la canal vertical, una tècnica utilitzada ja des del segle XII. El doll d'aigua queia dins del carcabà, al pis inferior del molí, a través d'aquestes estructures, amb una pressió que feia girar la roda hidràulica que hi havia just a sota. L'eix de la roda transmetia el moviment cap al pis superior on es trobaven instal·lades les moles i tot l'equipament necessari per a la molta o l'activitat que s'hi realitzés. Hi havia, segons el tipus d'activitat diferents tipus de roda hidràulica. Tot i que l'ús de molins hidràulics ja es remunta a època romana, començaren a generalitzar-se durant l'edat mitjana i sobretot entre els segles XVII-XIX.

Alguns indicatius sobre la cronologia dels molins els trobaríem en les rescloses, ja que sembla que les de

fusta, s'haurien d'adscriure a època medieval. A partir del segle XVIII ja son de pedra, tot i que en alguns llocs s'aprofiten les medievals i fins i tot les instal·lacions del antics molins.

Bibliografia

AYMAMÍ DOMINGO, Gener i PALLARÈS PERSONAT, Joan. Els molins hidràulics del Moianès i de la Riera de Caldes. Barcelona: Unió Excursionista de Catalunya de Barcelona, 1994. (Arxiu Bibliogràfic Excursionista de la UEC).

Bolòs i Masclans, Jordi; Nuet i Badia, Josep (1983). Els molins fariners. Barcelona: Ketres. (Ventall; 1).

